

**ALKOHOLPOLITISK HÅNDLINGSPLAN
OG
RUSMIDDELPOLITISK PLAN**

LEKSVIK KOMMUNE

INNHOLDSFORTEGNELSE:

Innledning – alkohol og rusmiddelpolitisk plan		
	Bakgrunn for planen	” 3
	Planens forkring i kommuneadministrasjonen.....	” 3
	Planens målsetting	” 3
1.	Handlingsplan for forebyggende arbeid mot rusmisbruk blant barn og ungdom	” 4
	Målsettinger for byggende og forebyggende arbeid	” 4
1.1	Heimen	” 5
1..2	Helsetjenesten	” 5
1.3	Barnhage	” 5
1.4	Skole	” 6
1.5	Barne- og ungdomsråd	” 6
1.6	Frivillige lag og organisasjoner	” 6
1.7	Politiet	” 6
1.8	SLT	” 7
2.	Alkoholpolitisk handlingsplan	” 8
2.1	Arbeidsmål	” 8
2.2	Generelle bestemmelser for salg- og skjenkebevilling	” 8
2.3	Salgsbevilling for øl klasse II	” 8
2.4	Salgstider	” 8
2.5	Skjenkebevilling:	” 9
	Hotell/ restauranter	
	Gatekjøkken/ storkiosk	
	Andre serveringssteder, pub, diskotek m.m.	
	Skjenketider	
	Ambulerende skjenkebevilling	
	Engangsbevilling	
2.6	Gebyr	” 9
2.7	Kontroll	” 10
3	Rusomsorg	” 11
3.1	Kommunale hjelpetilbud til personer med rusproblemer	” 11
3.2	Nettverksbygging i for- og ettervern	” 11
3.3.	Behandlingstilbud	” 11
3.4	Gjennomgangsbolig	” 11
	Oversikt over kommunale byggende og forebyggende tiltak	” 12

INNLEDNING - ALKOHOL- OG RUSMIDDELPOLITISK PLAN

Bakgrunn for planen

I følge Alkohollovens § 1 - 7d. skal alle kommuner utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Videre har Sosial og helsedirektoratet anbefalt at kommunene lager rusmiddelpolitiske handlingsplaner, dvs. planer som tar for seg alkohol og narkotikaproblemene i sin helhet. Dette velger Leksvik kommune å gjøre, for bedre å kunne sette seg tydeligere mål, se tiltakene i sammenheng, dokumentere resultatene og videreutvikle sin ruspolitikk år for år.

Gjennom samarbeidsnettverk skal Leksvik kommune sikre tilstrekkelig kompetanse slik at befolkningen kan gis rett informasjon om rusforebyggende arbeid og bistand i forhold til slik problematikk.

Planens punkt 1 og 2 omhandler den alkoholpolitiske handlingsplanen. Rusmiddelpolitisk Plan som også omfatter tobakk og narkotika er ført i punkt 3.

Planens forankring i kommuneadministrasjonen

Ansvar for revidering av planen legges til Avdeling for Oppvekst og familie.

Fagansvarlig i NAV har hatt hovedansvar for revideringen i 2010 og har sammen med seg hatt en arbeidsgruppe bestående av ansatte fra grunnskolene, psykisk helse, helsestasjonen, barnevernet, politiet og videregående skole.

Planen har også vært til høring hos aktuelle samarbeidspartnere.

Planenes målsetting

Målet med planen er å redusere rusmiddelbruken blant innbyggerne i

Leksvik kommune, da spesielt med fokus på barn og unge. Gjennom dette kan kommunen bidra til å redusere skadevirkninger som følger av rusmiddelbruk og/ eller rusmiddelmisbruk

Regjeringens overordnede mål er også: ” Redusere de negative konsekvensene som rusmiddelbruk har for enkeltpersoner og samfunnet ”

I Regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet står det bla.:

” En vellykket rusmiddelpolitikk kan ikke organiseres, bevilges eller reguleres fram. Dette handler også om holdninger, handlinger om følelser og om å ville noe for folk som av ulike grunner er i en vanskelig livssituasjon ”

Gjennom ulike tilbud og tiltak til befolkningen har Leksvik kommune medansvar for å skape gode og trygge oppvekst- og levekår. Kommunens alkohol- og rusmiddelpolitikk er viktig i det holdningsskapende arbeidet for innbyggernes omgang med rusmidler. Alkohol- og Rusmiddelpolitisk Plan omhandler viktigheten av primærforebyggende arbeid. Det skjer i første rekke i hjemmet, hvor foreldre og foresatte gjennom sin atferd har ansvar for, og danner grunnlag for holdninger og verdier hos barn og unge. Gjennom samhandling med foreldre og barn skal avdelinger som helsestasjon, barnehage og skole bidra aktivt i byggende arbeidet. Frivillige lag og organisasjoner som tilbyr aktiviteter til barn og unge har medansvar for positiv fritid.

Kommunen har gjennom sin kunnskap og kompetanse ansvar for informasjon om de ulike sider ved bruk av rusmidler og skadevirkninger dette kan medføre. Den skal også opplyse om de ulike

hjelpetilbud som finnes for personer som har problemer relatert til bruk og/ eller misbruk av legale og illegale rusmidler.

Leksvik kommune har etablert gode samarbeidsnettverk med ulike instanser , både interkommunalt og i 2.linjetjenesten som driver byggende og forebyggende arbeid. Det gjør kommunen i stand til å tilby bistand både som ledd i holdningsskapende arbeid og i risikosituasjoner.

1. HANDLINGSPLAN FOR FOREBYGGENDE ARBEID MOT RUSMISBRUK BLANT BARN OG UNGDOM

En plan for forebyggende arbeid mot rusmisbruk blant barn og ungdom må ha mål som er mulige å nå og konkrete tiltak for å nå disse målene.

MÅLSETTINGER FOR BYGGENDE OG FOREBYGGENDE ARBEID

- Kommunen skal sikre seg bred kunnskap og kompetanse om byggende og forebyggende arbeid. Gjennom etablerte tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidsnettverk har kommunen etablert adekvat hjelpeapparat som kreves av 1.linjetjenesten.**
- Kommunen skal være aktiv i forhold til å søke tilgjengelige prosjektmidler fra departement og direktorat som ledd i byggende og forebyggende arbeid**
- Kommunen skal bevisstgjøre voksengruppen i befolkningen på deres holdninger og forhold til rusmidler og den påvirkning det kan ha på barn og ungdom**
- Gjennom holdningsskapende arbeid skal kommunen styrke ungdommene slik at de får mot til å si nei til rus og motstå vennepress fra jevnaldrende**
- Gjennom opplysnings- og holdningsskapende arbeid skal kommunen arbeide for å heve debutalderen for rusbruk**
- Kommunen skal bidra til å øke kunnskapen hos befolkningen om rusmidlenes virkning og skadevirkninger.**
- Kommunen kan gi rådgivning til bedrifter i forhold til rus og rusproblematikk**

1. 1 Heimen – hovedansvar for forebyggende arbeid

Det er i heimen barna først og fremst får sine holdninger. Derfor må foreldrene være bevisst på sin formidling av disse og hvordan barna fanger dem opp.

Alkoholloven § 1-5 omhandler aldersgrense i forhold til alkoholsalg og servering.

**”Salg, skjenking eller utlevering av brennevin må ikke skje til noen som er under 20 år.
Salg skjenking eller utlevering av annen alkoholig drikk må ikke skje til noen som er under 18 år.”**

Ut fra dette er det viktig at foreldre og foresatte påser at loven overholdes også i heimen.

Undersøkelser viser at ungdom som får alkohol av foreldre, debuterer tidligere og drikker mer enn ungdom som ikke gis alkohol hjemme. Foreldre eller andre foresatte har hovedansvar for det forebyggende arbeidet.

1. 2 Helsetjenesten

Helsetjenesten driver forebyggende og helsefremmende arbeid blant barn/ungdom og deres familier. Rusforebyggende arbeid er prioritert, og helsestasjonen deltar i de ulike forebyggende tiltak og prosjekter i kommunen.

Ved mistanke om bekymring vedr barn og unges bruk av rusmidler, eller at barn lever under forhold hvor omsorgspersonene har et problemfylt rusbruk, har helsetjenesten meldeplikt til barnevernet.

Helsestasjonen bruker følgende arenaer til rusmiddelforebyggende arbeid:

- Svangerskapsomsorgen
- Informasjon om rusmidlene. Virkning på den gravide og fostret.
- Hjemmebesøk til nyfødte
- Informasjon om rusmidler i forhold til amming
- Konsultasjoner på 1 og 4 års kontroller, med fokus på bruk og misbruk av alkohol og andre rusmidler

Det er viktig å bruke barselgrupper som arena for å diskutere rusproblematikk, gjerne i samarbeid med flere fagprofesjoner. I foreldreveiledningen informeres det om betydningen av å gi barna selvtillit. Dette vil hjelpe ungdommene til lettere å stå imot press utenfra.

Helsetjenesten v/helsesøster er inne på forskjellige klassetrinn i ungdomsskolen angående . tobakk og rus og skadevirkninger som kan oppstå ved bruk/misbruk av disse.

Helsestasjonen tilbyr BAPP – gruppe for ungdom mellom 7-12 år. Dette er beregnet på barn av psykisk syke foreldre og/eller foreldre som har et problemfylt rusbruk.

Hver gruppe har 8 kurskvelder, og kommunen har ansatte som er spesielt skolert til å lede disse gruppene.

I perioden 2007 – 2014 deltar Leksvik kommune i Modellkommuneforsøket, dvs.

Tidlig hjelp til barn mellom 0 og 6 år som har foreldre med rusproblemer og/eller psykiske vansker

Mange barn vokser opp med en mor eller far som har psykiske vansker eller misbruker alkohol eller andre stoffer. Barna i disse familiene får ikke alltid den støtte og hjelp til det de har behov for – til dels fordi ansatte, som møter barna og deres familier, ikke i tilstrekkelig grad jobber sammen på tvers av faggrupper og sektorer. Forskning viser at det ofte er en sammenheng mellom rusmisbruk og psykiske lidelser, og disse barna er i en høyrisiko for selv å utvikle problemer (Kvello 2007). På denne bakgrunn har Regjeringen satt barna på dagsorden, og Barne- ungdoms og familiedirektoratet leder nå satsingen gjennom Modellkommuneforsøket.

Leksvik kommune er en av 26 Modellkommuner i Norge. Kommunene som deltar skal utvikle gode modeller for tidlig identifisering og systematisk oppfølging av barn av psykisk syke og rusavhengige mellom 0 og 6 år. Prosjektperioden strekker seg fra 2007 til 2014. Leksvik kommune har et sterkt tverrfaglig fokus i arbeidet, og vil øke kompetanse, systematisere og utvikle tiltak rettet mot disse familiene.

1.3. PSYKISK HELSE OG FOREBYGGING

Forebygging innebærer å hindre eller begrense faktorer i samfunnet som kan føre til negativ atferd. I samarbeid med andre enheter og organisasjoner i kommunen skal det arbeides aktivt for å fremme et positivt oppvekst- og bomiljø.

Enheten følger opp og samarbeider med unge i risiko og deres foresatte, i tillegg til personer over 18 år. Det inngås avtaler om prøvetaking for rusmiddelkontroll som ledd i rusforebyggende arbeid.

Enheten har nært samarbeid med øvrig hjelpeapparat i kommunen.

1. 4 Barnehage

Barnehagene er viktige arenaer for byggende og holdningsskapende arbeid. På foreldremøter blir det informert om hvor viktig det er at foreldre hjelper barna til å etablere gode holdninger og verdier som styrker egenverdet. Dette blir en videreføring av det grunnleggende arbeidet som helsesøster gjør i sitt arbeid. Barnehagene samarbeider med helsestasjonen og politiet i sitt forebyggende arbeid.

Førskolehelesteam er et flerfaglig samarbeidsforum som kan opprettes rundt barn og deres foreldre som har særlige utfordringer og behov.

Ved mistanke om at barn lever under forhold som er skadelig for dem pga foreldre eller foresattes bruk av rusmidler, har barnehagen meldeplikt til barnevernet.

1. 5 Skole

Kommunens barne- og ungdomsskoler samt videregående skole har egne byggende og forebyggende tiltak. Gjennom fag arbeider skolene med spørsmål om etikk og moral. Skolene har tverrfaglige team som skal sikre ivaretagelse av elvenes fysiske og psykiske helse. Holdningsskapende arbeid om trafikk og rus i samarbeid med helsesøster, politi og rusomsorgen.

Ved mistanke om at barn lever under forhold som er skadelig for dem pga foreldre eller foresattes bruk av rusmidler, skal skolene melde fra til barnevernet. Skolene har også plikt til å melde bekymring til barnevernet ved mistanke om bekymring vedr elevers bruk av rusmidler.

Skolene driver Olweusprogrammet (anti –mobbe program)

Skolene driver undervisningsprogrammet FRI. FRI har som mål å skape gode holdninger mot tobakk , og å holde ungdommene røyk og snusfrie.

Skolene deltar i kommunal tverrfaglig arbeidsgruppe i SLT.

For elever og foreldre/foresatte i 7 kl. klasse gjennomføres hvert år et forebyggende og holdningsskapende program som heter ” Kjærlighet og grenser ” . Målet for dette programmet er å forebygge tobakk, alkohol og narkotikabruk blant tenåringer, samt å styrke familien. ” Kjærlighet ” handler om å styrke kommunikasjonen og båndene i familiene. ” Grenser ” handler om tydelige voksne når det gjelder regler og roller. Ungdommene blir bevisstgjort i forhold til egne grenser når de for eksempel opplever vennepress. Kurset gjennomføres i løpet av 8 kvelder, hvorav første og siste kveld er familiekvelder. Ungdommene får sin undervisning i skoletiden. Kursledere er ansatte i kommunen som har fått opplæring/sertifisering i forhold til dette.

PROSJEKT – TIDLIG INTERVENERING I SKOLENE (TIS)

Prosjektet har vært i drift siden 01.11.2008 med økonomisk tilskudd fra Helsedirektoratet via Fylkesmannen.

**(Prosjektleder: Veronica Moan Myran, tlf.: 958 45 406/ 74855100
e-post: veronica.moan.myran@leksvik.kommune.no)**

Prosjektet er rettet mot arbeid med grunnskole-elever i risiko, individuelt og på gruppenivå. Det er viktig å få kunnskap om faktorer i miljøene som antas å ha negativ påvirkning på atferd, og faktorer som er trygghetsskapende. Målsettingen er at et formalisert fagnettverk, både i førstelinje- og spesialisthelsetjeneste skal gi rask, adekvat bistand til elever i risiko slik at negativ atferd stoppes. Evaluering ved prosjektarbeidets slutt vil gi nødvendige indikasjoner for en hensiktsmessig og supplerende tjenesteform for det etablerte forebyggende arbeidet i kommunene.

1. 6 Barne- og ungdomsråd

Barne- og ungdomsrådet er et sted hvor barn og ungdom kan ta opp saker de er interessert i. Rådet vil også være kontaktledd mellom kommunen og ungdommen i rusforebyggende arbeid. Det er viktig at kommunen sikrer en god dialog med ungdomsgruppen og får kunnskap om oppvekstmiljøenes ulike sider.

1.7. Barne og ungdomskoordinator

Kommunen har ansatt barne – og ungdomskoordinator i 60 % stilling. Han har bl.a. ansvar for å følge opp i forhold til barne og ungdomsrådet, samt bidra til drift av kommunens to ungdomsklubber. (En i Leksvik og en i Vanvikan)

1.8 Menighetsrådet

Menighetsrådene i Leksvik og Vanvikan driver ungdomsklubber. Disse er godt besøkt, og tilbyr varierte aktiviteter i et trygt og rusfritt miljø.

1. 9 Frivillige lag og organisasjoner

Mange ungdommer er medlemmer av frivillige lag og organisasjoner. De oppholder seg i laget/organisasjonen i en stor del av fritida, og derfor er det positivt om organisasjonen/laget kan bli mer aktive når det gjelder holdningsskapende arbeid mot rus. Det er ønskelig at laget/organisasjonen kan arrangere temakvelder om rus og vold, antidoping og rusfrie dansekvelder og turer der gjerne ungdommen kan være «primus motor». Her bør hensikten være å engasjere de unge med det de er opptatt av, og selvsagt informere og bevisstgjøre de. Det er viktig at kommunen kan gi økonomisk støtte til rusfrie arrangement som ungdommene selv tar initiativ til.

De frivillige lag og organisasjoner har ulike organiserte tilbud for barn og ungdom:

Menighetsrådene i Vanvikan og Leksvik driver ungdomsklubber.

Natteravnere:

Natteravnene skal bry seg om det som skjer i nærmiljøet. De bidrar til å skape trygghet, trivsel og tilhørighet.

Aldersgrense for å være med i natteravn er fra 18 år.

Natteravnene vil være aktiv i forbindelse med festarrangement.

Natteravnene skal være godt synlige, slik at de kan oppsøkes av ungdom og andre personer som ønsker å ha kontakt.

Kommunen har stilt lokaler til disposisjon for at natteravnene har samlingssted/møtested.

1. 10 Politiet

Politiet driver forebyggende arbeid i forhold til barn/ungdom når det gjelder rus, kriminalitet og trafikk sikkerhet, og er en viktig samarbeidspartner for kommunen. De ser det som svært viktig å få til en dialog med skolene slik at de lettere kommer i kontakt med ungdommen i kommunen og på den måten være med å bidra til å forebygge rusmisbruk og kriminalitet. Særdeles viktig er det å gjøre ungdommen kjent med hvilke negative konsekvenser lovlig og ulovlig omgang med alkohol og narkotika kan få.

Politiet ser det også som særdeles viktig å etablere et godt og nært samarbeid med foreldrene gjennom skolen.

Den gode tverrfaglige og tverretatlige innsatsen i Leksvik, for å forebygge barne- og ungdomskriminalitet bør videreføres.

Det har tidligere vært mye fokus på alkohol og ungdom. Alkohol er fortsatt et aktuelt tema opp mot ungdommen og politiet vil arbeide videre med forebyggende arbeid rettet mot alkohol og konsekvenser.

Man ser imidlertid at det er flere ungdommer som har vært i kontakt eller er i kontakt med narkotika nå enn tidligere. Dette ser politiet ved at nye saker opprettes samt at det kommer nye meldinger på vaktjournalen deres.

Det er viktig at det tverrfaglige samarbeidet i kommunen fortsetter og at narkotikamisbruk og konsekvenser blir belyst for både barn/ungdom og foreldre.

Politiets tiltak:

- videreføre det gode tverrfaglige og tverretatlige samarbeidet i kommunen
- belyse konsekvensene av bruk av alkohol og narkotika for barn/ungdom og foreldre
- arbeide med holdningsendringer når det gjelder alkohol og narkotika
- være til stede ved arrangement for barn og ungdom
- vektlegge kontroll vedr. aldersgrenser i forbindelse med salg av alkohol på festarrangement
- oppsøke miljøer hvor det brukes alkohol og narkotika. Innhente informasjon om tilgang.
- gjennomfører bekymringssamtaler

1.11 KRIMINALITETSFOREBYGGENDE TILTAK = SLT

SLT – SAMORDNING AV KRIMINALITETSFOREBYGGENDE ARBEID

SLT er en politisk vedtatt samarbeidsmodell på tvers av fagenheter. Modellen skal sikre kvalitet og effektivitet i samarbeidet mellom publikum og ulike faggrupper for å hindre/ stanse kriminalitet blant barn og unge i kommunen.

Koordinator: Veronica Moan Myran, tlf.: 958 45 406

Målsettingen for SLT er samarbeid med alle som bor i kommunene for å forebygge kriminalitet blant barn og unge. Leksvik kommune skal være et trygt og godt sted å vokse opp og bo i. SLT samarbeider med enkeltpersoner og/ eller grupper. Alle er velkommen til å ta kontakt enten for mer informasjon eller for å få bistand til å løse problem.

I arbeidet med å forebygge kriminalitet har Leksvik kommune vedtatt å etablere samarbeid mellom de ulike kommunale fagenheter og politiet. Formell samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak – SLT, ble politisk vedtatt i mars 2007.

Det er etablert Styringsgruppe og Operativ gruppe som hver har sine ansvars- og funksjonsområder i samarbeidsmodellen.

Styringsgruppen:

Medlemmer i styringsgruppen er rådmann, lensmann, kommuneoverlege, kommunalsjef Oppvekst og familie og SLT-koordinator.

Styringsgruppen har ansvar for at SLT som samarbeidsmodell integreres og fungerer i kommunen.

Hovedoppgave for gruppen er å etablere overordnede rammer for kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge i kommunen.

Styringsgruppen tar opp saker som skal behandles politisk. Den utnevner medlemmer til Operativ gruppe.

Operativ gruppe

Faste medlemmer er politiet, kommuneoverlege, ledende helsesøster, barnevernet,

psykisk helse og forebygging, NAV og SLT-koordinator. I de tilfeller kommunen har prosjekt som er direkte relatert til kriminalitetsforebyggende arbeid blant barn og unge, vil prosjektleder være fast medlem. Tilkallingsmedlemmer er representanter fra skolene og andre fagenheter ut fra meldt problem og hvem som skal bidra i løsningsprosess. Er det hensiktsmessig for å løse oppstått problem vil også representanter fra Barn- og ungdomsrådet bli tilkalt.

Representantene i Operativ gruppe har direkte kontakt med kommunens innbyggere. De har et særlig ansvar for at det kriminalitetsforebyggende samarbeidet fungerer. Gruppen skal utføre forebyggende arbeide i samarbeid med enkeltpersoner eller grupper med behov for faglig hjelp for å hindre kriminalitet.

2. ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN

Bevillinger for salg og skjenking av alkohol skal følge lov og kommunale bestemmelser anført i Leksvik kommunes alkoholpolitiske handlingsplan.

2.1 Arbeidsmål

Kommunen og bevillingshaverne skal arbeide sammen for at omsetning av alkohol skjer i samsvar med lover og regler, og få en mest mulig lik praksis når det gjelder salg og skjenking av alkoholholdige drikker.

2.2 GENERELLE BESTEMMELSER FOR SALG – OG SKJENKEBEVILLING

Forskriften er hjemlet i Alkoholloven § 4-6

- Salg og skjenking av alkoholholdige drikker kan bare skje på grunnlag av kommunal bevilling. Jfr. Alkohollovens § 1 - 4a.
- Bevillingsperioden er på 4 år, og blir behandlet i forbindelse med ny kommunestyreperiode.
- Salg og skjenking av alkohol skal foregå i godkjente lokaler.
- Den alkoholpolitiske handlingsplan bør rulleres før hver hovedbehandling av salg - og skjenkebevilling.
- Det blir ikke vedtatt noe øvre tak på antall salg - og skjenkesteder i kommunen.
- Kommunen kan vedta særskilte bestemmelser i forbindelse med den enkelte bevillingen.
- Kommunen kan gi tillatelse til bruk av ambulerende skjenkebevilling i spesielle tilfeller.
- De som har bevilling til skjenking av alkohol har også plikt til å føre alkoholsvake og alkoholfrie drikker, jfr. forskrift av 11. desember 1997 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v.
- For hver bevilling skal det utpekes en styrer med stedfortreder som må godkjennes av bevillingsmyndigheten. Disse må være over 20 år, og ha dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelsene gitt i medhold av den.

2.3 Salgsbevilling for øl klasse II

Salgsbevilling gis bare til dagligvareforretninger.

2.4 Salgstider

I Leksvik kommune er det lov å selge øl i utsalgsstedenes åpningstid, jfr. alkoholloven § 4-4. Salg og utlevering av øl er forbudt etter kl. 2000 på hverdager, og etter kl. 1800 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag, jfr. alkoholloven § 3.-7. Salg og utlevering av øl skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, og på stemmedagen for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov, alkohollovens § 4-4. Dersom utsalgsstedene har åpent på tid hvor salg og utlevering av øl ikke er tillatt, skal beholdningen tildekkes eller fjernes fra lokalet.

2.5 Skjenkebevilling

Før tildeling av skjenkebevilling, skal driftsopplegg og standard på virksomheten vurderes. Likeledes skal kundegruppe og beliggenhet vurderes i tillegg til en totalvurdering. Ut fra driftsopplegg og standard til virksomheten, kundegruppe, beliggenhet og en samlet vurdering, kan alle rettigheter vurderes.

Hotell/restauranter

Kan gis bevilling til skjenking av øl og vin, samt brennevin.

Andre serveringssteder, pub, diskotek m.m.

Kan gis bevilling, men skal vurderes ut fra standard, kundegruppe og driftsopplegg.

Kafeer

Kafeer knyttet til annen foretningsvirksomhet og med tilnærmet samme åpningstid, gis ikke bevilling.

Gatekjøkken/storkiosk

Gis ikke bevilling

Skjenketider

Skjenketid for brennevin, vin og øl følger i utgangspunktet bestemmelsene i lov om omsetning av alkoholholdige drikk m.v. av 2. juni 1989 nr. 27 med tilhørende forskrifter.

Normal skjenketid for brennevin: kl. 1300 - 0100

Normal skjenketid for øl og vin: kl. 0800 - 0200

Etter søknad kan det gis utvidet skjenketid for det enkelte skjenkestedet. For en enkel anledning kan det søkes utvidet skjenketid. Rådmannen, eller den han gir fullmakt, kan gi slik tillatelse.

Det kan ikke gis løyve utover maksimaltiden i alkoholloven.

Ambulerende skjenkebevilling

Ambulerende skjenkebevilling kan gis for en enkel anledning, og bevillingen må være i samband med et bestemt arrangement. Rådmannen, eller den han gir fullmakt, kan gi slik bevilling. Ved ambulerende skjenkebevilling kan det søkes om utvidet skjenketid til kl. 02.00.

Engangsbevilling

Engangsbevilling kan gis i forbindelse med offentlige fester. Ved engangsbevilling benytter en som har skjenkebevilling sitt løyve i andre lokaler. Rådmannen, eller den han gir fullmakt, kan gi slik bevilling.

2.6 Gebyr

Gebyr for salg og skjenking av alkoholholdige drikker følger bestemmelsene i loven. Gebyr for ambulerende skjenkebevilling og engangsbevilling blir satt til kr. 200,-. er satt i forskrift av 11. desember 1997 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v., § 11-2

2.7 Kontroll.

- Leksvik kommune skal alltid ha anledning til å ivareta kontrollen i kommunen.
- I Leksvik kommune er formannskapet oppnevnt som kontrollutvalg.
- Kontrollutvalget kan sette bort oppdraget til f.eks. vaktelskap. Det skal være minst 5 kontroller i året med skriftlige rapporter til kontrollutvalget.
- Ved brudd på salg - og skjenkebestemmelsene er det formannskapet som fastsetter straffereaksjoner.
- Kontrollutvalget har som oppgave å kontrollere bevillinger som er gitt av kommunen.
- Kontroll med ulovlig skjenking der bevilling mangler er en oppgave for politiet.

3. RUSOMSORG

3.1 Kommunale hjelpetilbud til personer med rusproblemer

I Leksvik kommune er rusomsorgen plassert i NAV. Det er etablert tverrfaglig samarbeidsnettverk som sikrer tjenestens faglige innhold. Kommunen skal sørge for informasjon til innbyggerne om rusrelaterte problem og hjelpetiltak som finnes.

NAV skal gjennom råd, veiledning og hjelpetiltak, bistå den enkelte til å komme bort fra risikobruk/misbruk av rusmidler. Bistanden skal tilpasses individuelle behov. Der det er nødvendig, etableres samarbeid med andre deler av hjelpeapparatet, for eksempel helsetjenesten, psykisk helse og forebygging og 2. linjetjenesten. Rusmisbrukerens familie skal også få råd, veiledning og bistand når de har behov for det. Oppfølging i forhold til barn av rusmisbrukere skal vektlegges.

3.2 Nettverksbygging i for- og etterbehandling (behandlingskjede fra A – Å)

Misbrukere har behov for både forvern/oppfølging før institusjonsopphold og ettervern/oppfølging etter behandlingsopphold. I begge fasene er det viktig med et solid nettverk. Deler av misbrukerens nettverk kan ha uheldig påvirkning i forhold til misbruk. Profesjonelt og privat nettverk etableres i samarbeid med rusmisbrukeren. NAV har ansvar for oppfølging og tilrettelegging av samarbeidsnettverk både forut for, og etter behandling i spesialisthelsetjenesten. (Slike samarbeidsnettverk er i de fleste tilfeller ei ansvarsgruppe) Brukermedvirkning er et bærende prinsipp i det kommunale samarbeidet med rusmiddelmisbrukeren. Samarbeidet skal tilrettelegges slik at vedkommende gis bistand uten at ansvaret blir tatt fra den enkelte.

Oppfølgingstilbudene vil variere ut fra individuelle evner og behov. Kommunes rusomsorg kan tilby eksempelvis samtaler og/ eller sysselsetting, dette kan skje både gjennom NAV eller andre avdelinger i kommunen.

3.3 Behandlingstilbud

Effekten av behandlingen for rusmisbrukere vil alltid henge nøye sammen med motivasjonen. Derfor bruker NAV og andre samarbeidspartnere mye tid på motivasjon for å kunne starte i behandling.

Behandling for en rusmisbruker kan være enten ved oppfølging/samtaler i kommunen, eller i samarbeid med 2. linjetjenesten .

NAV har ansvar for god oppfølging i ventetid till ev eventuell behandling i 2. linjetjenesten. Det er etablert gode tverrfaglige og tverretatlige samarbeidsnettverk for på best mulig måte å kunne bistå bruker både før, under og etter behandling..

Fra og med 2006 har rusmisbrukere rettigheter etter pasientrettighetsloven. Alle som ønsker behandling i 2.linjetjenesten blir henvist til Sykehuset Levanger, avdeling for rusrelatert psykiatri, ARP. Avdelingen har bred kompetanse når det gjelder kartlegging og utredning i forhold til problematikkens omfang. 2. linjetjenesten kan tilby behandling både i form av polikliniske samtaler og institusjonsopphold, noen ganger begge deler. NAV har et tett samarbeid med ARP, Henvvisning til ARP gjøres av NAV eller lege.

3.4 Gjennomgangsbolig/skjermet bolig

Kommunen har en gjennomgangsbolig/ ettervernsbolig til benyttelse både som ledd forvern og ettervernsopplegg. Denne boligen er også viktig i det forebyggende arbeidet, da den kan benyttes i kortere perioder for personer som står i fare for å utvikle et rusproblem.

3.5 Omfang

Det er vanskelig å si helt eksakt noe om antall innbyggere i kommunen som har behov for hjelp til å komme ut av et risikofylt bruk/misbruk av rusmidler. Vi har dessverre ingen eksakt kartlegging på dette, da slike undersøkelser er vanskelig å gjennomføre. Det er også slik at mange som har et rusproblem, i mange år vil greie å skjule dette for ulike deler av hjelpeapparatet, og at ofte andre plager kommer frem i diagnoser.

Det er imidlertid vet med sikkerhet, er at det til enhver tid er innbyggere som har behov for slike tjenester, og disse er i alder 16 – 80 +. (På landsbasis regnes det at en av 10 voksne personer har et problemfylt alkoholbruk)

3.6 Utfordringer

Vi har i de senere årene sett en tendens til at flere unge i kommunen har et forholdsvis risikoutsatt drikkemønster, og også til dels bruk av illegale rusmidler. Dette er en gruppe som er vanskelig å motivere for endring, og det vil være en stor utfordring i årene fremover. Ofte er disse ganske ung, og en vet at de er i høyrisikogruppe for å utvikle avhengighet hvis ikke mønsteret brytes.

Vi må også for de nærmeste årene ta høyde for at flere eldre får et problemfylt drikkemønster. Dette utifra at det totale volumet alkohol som drikkes av godt voksne i dag har økt betraktelig, spes blant kvinner, og det faktum at vi statistisk lever lenger.

En ser også utfordringen med at en god eldre har god tilgang på vanedannende medikamenter

3.7 Kompetanse

Det vil være av stor betydning for kommune at en til en hver tid har tilstrekkelig kompetanse innefor rusfaget. Det er et komplekst fagfelt, hvor det hele tiden er viktig å oppdatere seg.

Mange av kommunes ansatte som jobber med rus i dag, deltar i ulike nettverk knyttet til sine fagfelt, og dette er av stor betydning. Vi er en liten kommune, og er således sårbar i forhold til fagfolk.

Det bør stimuleres til at ansatte kan få tatt aktuell videreutdanning, for eksempel MI (motiverende intervju) som tilbys på HINT eller SEREP's utdanning i forhold til rehabilitering og behandling av mennesker med rus og psykiske lidelser.

3.8 Folkehelseperspektivet

Det er slik at ei en kommune handler det rusforebyggende arbeidet ofte minst av alt om rus. Det som har størst betydning er at barn og unge har trygge og gode oppvekstvilkår. Dvs. at de både har gode og trygge rammer i familien, har et godt skolemiljø, interesser/hobbyer på fritida og det at de har venner.

Dette betyr at hele samfunnet i kommunen har et ansvar i forhold til dette. Spes er det viktig at alle voksne er gode og trygge rollemodeller, som setter klare og tydelige grenser.

For kommunen sin del er det også viktig at det legges til rette for at unge kan drive sunne fritidsinteresser, og støtte opp om frivillige lag og organisasjoner som driver arbeid for barn og unge.

Av undersøkelser gjort i Nord Trøndelag (den siste er UngHunt 3) ser en gledelige tall i forhold til bruk av narkotika, men stor bekymring i forhold til at episoder med ” hard drikking ” øker. Det er i fylla de aller, aller fleste episoder med slagsmål, vold, seksuelle overgrep, ulykker og bilulykker skjer. Slik er det også i Leksvik kommune.

Det vil derved være av stor betydning at en hadde greid å redusere helgefylla blant både ungdom og voksne.

KOMMUNALE BYGGENDE OG FOREBYGGENDE TILTAK

Kapt.	Tiltak	Målgruppe	Ansvarlig	Tidspunkt
1	Opplysningsarbeid, veiledning	Innbyggerne i kommunen	Avdeling Oppvekst/ Familie, Helsetjenesten, NAV, SLT	Kontinuerlig
	Prosjektarbeid	Barn og ungdom	Avdeling Oppvekst/ familie	2010 -2012
	Byggende arbeid	Foreldre, barn og ungdom	Helse, barnehager, skoler	Kontinuerlig
	Byggende arbeid	Barn og unge	Barne- og ungdomsrådet	Kontinuerlig
	Forebyggende arbeid	Personer i risiko	SLT	Kontinuerlig
2	Kontroll m/ salgs og serveringssteder, alkoholholdige drikker	Utsalgs- og serveringssteder	Rådmann	Kontinuerlig
3	Rusomsorg Opplysning, råd og veiledning Nettverksbygging Forvern	Personer med rusproblemer Pårørende	Helsetjenesten, NAV, SLT	Kontinuerlig
3	Behandling	Personer med rusproblemer	Helsetjenesten, NAV 2.linjetjeneste	Kontinuerlig
3	Gjennomgangsbolig	Unge i risiko	Helsetjenesten, NAV	Kontinuerlig
3	Oppfølging	Personer med rusproblemer	Helsetjenesten, NAV	Kontinuerlig

For kapitler som er uthevet følger lovtekst

LOV 1989-06-02 nr 27: Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven)

DATO: LOV-1989-06-02-27
DEPARTEMENT: HOD (Helse- og omsorgsdepartementet)
PUBLISERT: ISBN 82-504-1491-8
IKRAFTTREDELSE: 1990-01-01
SIST-ENDRET: LOV-2007-02-16-6 fra 2007-03-01
ENDRER:

SENTRALE FORSKRIFTER

INNHold

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven)

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser.

- § 1-1. Lovens formål.
- § 1-2. Lovens virkeområde.
- § 1-3. Definisjon av alkoholholdig drikk
- § 1-4. Definisjon av salg, skjenking og engrossalg
- § 1-4a. Bevillingsplikt
- § 1-4b. Bevillingshaver
- § 1-4c. Registreringsplikt - engrossalg av alkoholholdig drikk
- § 1-5. Aldersgrense.
- § 1-6. Bevillingsperioden.
- § 1-7. Bevilling for salg og skjenking
- § 1-7a. Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.
- § 1-7b. Krav til vandel
- § 1-7c. Styrer og stedfortreder
- § 1-7d. Kommunal alkoholpolitisk handlingsplan
- § 1-8. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger
- § 1-8a. Politiets stengningsadgang
- § 1-9. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger
- § 1-10. Overdragelse, død og konkurs
- § 1-11. (Opphevet ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan ...
- § 1-12. (Opphevet ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli ...
- § 1-13. (Opphevet ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli ...
- § 1-14. Opplysninger til statistiske formål mv
- § 1-15. Opplysnings- og meldeplikt
- § 1-16. Klage

Kapittel 2. Innførsel og utførsel.

- § 2-1. Retten til innførsel av alkoholholdig drikk

- § 2-2. Retten til utførsel av alkoholholdig drikk
- § 2-3. Hjemmel for forskrifter om innførsel og utførsel av alkoholholdig drikk.

Kapittel 3. Salg av alkoholholdige drikker.

I. Alminnelige bestemmelser

- § 3-1. Retten til salg av alkoholholdige drikker
- § 3-1a. Salg av alkoholholdig drikk på flyplasser
- § 3-2. Vilkår knyttet til bevillingen

II. Salg av brennevin, vin og øl med alkoholinnhold over 4,75 volumprosent.

- § 3-3. Fastsettelse av antall salgsbevillinger for AS Vinmonopolet
- § 3-4. Tidsinnskrenkninger for salg fra AS Vinmonopolets utsalg

III. Salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

- § 3-5. (Opphevet ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan ...
- § 3-6. (Opphevet ved lov 8 jan 1993 nr. 23.) ...
- § 3-7. Tidsinnskrenkninger for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol
- § 3-8. Salgssteder som ikke kan gis bevilling
- § 3-9. Utøvelse av bevillingen

Kapittel 3A. (Opphevet ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).)

Kapittel 4. Kommunale skjenkebevillinger.

- § 4-1. Skjenking av alkoholholdige drikker
- § 4-2. Omfanget av bevillingen.
- § 4-3. Vilkår knyttet til bevillingen
- § 4-4. Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker
- § 4-5. Ambulerende skjenkebevilling.
- § 4-6. Hjemmel for forskrifter om alkoholfrie drikker.
- § 4-7. Utøvelse av bevillingen

Kapittel 5. Statlige skjenkebevillinger.

- § 5-1. (Opphevet ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan ...
- § 5-2. Skjenkebevilling på tog, fly og skip
- § 5-3. Skjenkebevilling til Forsvarets befalsmesser m.v.

Kapittel 6. Tilvirkning

- § 6-1. Tilvirkning av alkoholholdig drikk
- § 6-2. Vilkår for tildeling av tilvirkningsbevilling
- § 6-3. Krav til søknaden
- § 6-4. Innhenting av uttalelser
- § 6-5. Opplysningsplikt
- § 6-6. Utøvelse av tilvirkningsbevilling
- § 6-7. Melding og godkjenning
- § 6-8. Kontroll med utøvelsen av tilvirkningsbevillingen
- § 6-9. Bevillingsgebyr
- § 6-10. Inndragning av bevilling

Kapittel 7. Gebyrer, avgifter og anvendelse av AS Vinmonopolets overskudd

- § 7-1. Bevillingsgebyrene
- § 7-2. Vinmonopolavgiften.
- § 7-3. Statens andel av AS Vinmonopolets overskudd.

Kapittel 8. Spesielle påbud og forbud.

§ 8-1. Forbud mot tilvirking og omdestillering av brennevin.

§ 8-2. Forbud mot ulovlig forvaring og lagring av alkoholholdig drikk

§ 8-2a. Forbud mot kjøp av ulovlig tilvirket eller omdestillert brennevin

§ 8-3. Forbud mot tilvirking, oppbevaring og omsetning av gjærende eller gjæret udestillert væske.

§ 8-4. Preparater som anvendes til alkoholholdig drikk.

§ 8-5. Forbud mot apparater for tilvirking av brennevin m.v.

§ 8-6. Forbud mot bruk av alkoholholdig drikk som gevinst eller premie

§ 8-6a. Forbud mot utdeling av alkoholholdig drikk i markedsføringsøyemed

§ 8-7. (Opphevet ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan ...

§ 8-8. Ulovlig kjøp.

§ 8-9. Serverings- og drikkeforbud

§ 8-10. (Opphevet ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan ...

§ 8-11. Forbud mot salg og skjenking til rusmiddelpåvirkede personer

§ 8-12. Forbud mot omsetning med rabatt.

§ 8-13. Forbud mot innførsel og omsetning av visse alkoholholdige drikker

Kapittel 9. Reklameforbud.

§ 9-1. Reklame for tilvirkingsmidler for alkoholholdig drikk.

§ 9-2. Reklame for alkoholholdig drikk.

§ 9-3. Tilsyn

§ 9-4. Retting og tvangsmulkt

§ 9-5. Klage

Kapittel 10. Straff.

§ 10-1. Alminnelige bestemmelser om straff.

§ 10-2. Straff ved gjentatt overtredelse.

§ 10-3. Tilintetgjøring av alkoholholdig drikk m.v.

§ 10-4. Beslag til statskassen.

Kapittel 11. Lovens ikrafttredelse.

§ 11-1. Lovens ikrafttredelse.

§ 11-2. Overgangsbestemmelser.

§ 11-3. Oppheving av andre lover.

§ 11-4. Endringer i andre lover.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser.

§ 1-1. Lovens formål.

Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

§ 1-2. Lovens virkeområde.

Loven får anvendelse på innførsel til, utførsel fra, og omsetning av alkoholholdig drikk i Norge.

Departementet kan gi forskrifter om lovens anvendelse på Svalbard, Jan Mayen og kontinentalsokkelen og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Endret ved lover 22 des 1999 nr. 108 (i kraft 1 jan 2000), 17 juni 2005 nr. 59 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 601).

§ 1-3. Definisjon av alkoholholdig drikk

I denne lov brukes alkoholholdig drikk som fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol, likevel slik at aldersgrensebestemmelsen i § 1-5 også får anvendelse på drikk mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

Med brennevin forstås drikk som inneholder tilvirket alkohol ublandet eller i blanding med andre produkter. Enhver drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer, regnes som brennevin.

Som alkoholholdig drikk etter denne lov regnes ikke væsker som ved denaturering eller av andre grunner er uhensiktsmessig som berusningsmiddel og heller ikke væsker som bare er tilsatt den mengde alkohol som er nødvendig for oppløsning eller holdbarhet.

Bestemmelsene i denne lov gjelder ikke alkohol som i medhold av annen lov selges, kjøpes, utleveres eller sendes til medisinsk eller teknisk eller vitenskapelig bruk, eller sprit til desinfeksjonsbruk.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke alkoholholdige produkter som skal regnes som alkoholholdig drikk, og om hvilke alkoholholdige drikker som skal regnes som brennevin. I tvilstilfelle kan departementet avgjøre spørsmålene med bindende virkning.

Endret ved lover 23 juni 1995 nr. 42, 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 2 juli 1999 nr. 57 (i kraft 1 juli 1999), 13 des 2002 nr. 87 (i kraft 1 jan 2003 iflg. res. 13 des 2002 nr. 1396), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-4. Definisjon av salg, skjenking og engrossalg

Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet.

Med skjenking forstås salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser.

Med engrossalg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk mot vederlag som ikke omfattes av første og annet ledd.

Endret ved lov 23 juni 1995 nr. 42 (i kraft 1 jan 1996).

§ 1-4a. Bevillingsplikt

Salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilling etter denne lov.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-4b. Bevillingshaver

Bevilling etter denne lov gis til den for hvis regning virksomheten drives.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).

§ 1-4c. Registreringsplikt - engrossalg av alkoholholdig drikk

Engrossalg av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av registrering som avgiftspliktig virksomhet hos toll- og avgiftsetaten. Engrossalg med varer som det er betalt særavgift for kan likevel skje på grunnlag av registrering etter denne lov i samsvar med forskrifter gitt av departementet.

Engrossalg av alkoholholdig drikk som ikke skjer til kjøper i utlandet kan bare skje til den som har bevilling til detaljalg, skjenking eller tilvirkning av vedkommende drikk, eller som kan drive engrossalg. Engrossalg kan likevel ikke skje til den som bare har bevilling til salg eller skjenking for en enkelt bestemt anledning eller en ambulerende skjenkebevilling. Selgeren plikter å forvise seg om at kjøperen har nødvendig bevilling eller kan drive engrossalg.

Departementet kan gi forskrifter om adgang for den som driver engrossalg til å benytte alkoholholdig drikk som gave, lønn eller utbytte, samt å selge alkohol til ansatte til eget bruk.

Engrossalg skal utøves på en slik måte at de vilkår som er nevnt i denne lov og i bestemmelser gitt i medhold av loven til enhver tid er oppfylt, og for øvrig på en forsvarlig måte. Departementet kan gi forskrifter om innholdet i plikten til å sikre at virksomheten utøves i henhold til bestemmelser gitt i eller i medhold av loven.

Kontroll med utøvelsen av engrossalg tilligger toll- og avgiftsetaten.

Tilføyd ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-5. Aldersgrense.

Salg, skjenking eller utlevering av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer må ikke skje til noen som er under 20 år.

Salg, skjenking eller utlevering av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent må ikke skje til noen som er under 18 år.

Den som selger eller skjenker alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer, må ha fylt 20 år, og den som selger eller skjenker annen alkoholholdig drikk, må ha fylt 18 år. Dette gjelder likevel ikke servitør med kokk- eller servitørfagbrev, eller ved salg av drikk som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol når en person over 18 år har daglig tilsyn med salget. Departementet kan gi forskrifter om unntak fra aldersgrensebestemmelsene for lærlinger og andre under opplæring.

Departementet kan gi forskrifter om aldersgrensen for innførsel av alkoholholdig drikk.

Endret ved lover 23 juni 1995 nr. 42 (i kraft 1 jan 1996), 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-6. Bevillingsperioden.

Kommunal bevilling til salg av alkoholholdig drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent kan gis for 4 år av gangen, og med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Kommunal bevilling til salg av annen alkoholholdig drikk enn nevnt i første ledd og til skjenking av alkoholholdig drikk kan gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Slike bevillinger kan dessuten gis for en bestemt del av året, og for en enkelt bestemt anledning.

Statlige skjenkebevillinger gis inntil videre.

Statlige tilvirkningsbevillinger gis inntil videre, men kan dersom særlige forhold tilsier det gis for en bestemt periode.

Dersom spørsmålet om fornyelse av gitt bevilling ikke er endelig avgjort innen bevillingsperiodens utløp, er bevillingen fortsatt gyldig inntil utgangen av den måned hvor endelig vedtak om ny bevilling er truffet, likevel ikke utover 3 måneder fra begynnelsen av den nye bevillingsperioden.

Endret ved lover 8 jan 1993 nr. 23, 23 juni 1995 nr. 42 (i kraft 23 juni 1995 og 1 jan 1996), 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-7. Bevilling for salg og skjenking

Bevilling for salg og skjenking gis av kommunen med mindre det gis statlig bevilling etter kapittel 5. Bevilling for skjenking på tog eller ombord i skip som ikke er omfattet av statlig bevillingsmyndighet etter § 5-2, gis av den kommunen som skipet eller toget har som utgangspunkt for sin virksomhet. Når slik virksomhet har flere kommuner som virkeområde, må bevilling gis av samtlige kommuner.

Før kommunestyret avgjør søknaden, skal det innhentes uttalelse fra sosialtjenesten og politiet. Det kan også innhentes uttalelse fra skatte- og avgiftsmyndighetene. I kommuner som har militær øvingsplass, skal uttalelse innhentes fra vedkommende militære avdeling.

Kommunen kan pålegge søkeren å dokumentere de opplysninger som er nødvendige for å kunne ta stilling til om kravene i §§ 1-7b og 1-7c er oppfylt, herunder ved behov pålegge søkeren å legge frem finansierungsplan, driftsbudsjett og likviditetsbudsjett for virksomheten.

Melding om gitte bevillinger sendes politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene.

Kommunen kan delegere bevillingsmyndigheten til en interkommunal sammenslutning. Avgjørelser fattet av den interkommunale sammenslutningen kan påklages til vertskommunens klageorgan.

Endret ved lover 13 des 1991 nr. 81, 11 juni 1993 nr. 85, 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-7a. Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.

Ved vurderingen av om bevilling bør gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer som nevnt i § 1-7b første ledd er egnet til å ha bevilling.

En bevilling etter § 4-2 tredje ledd kan bare utvides hvis tilvirkningen skal skje ved skjenkestedet, og tilvirkningen og skjenkingen vil utgjøre en del av stedets helhetlige karakter og serveringstilbud.

Kommunen kan beslutte at det ikke skal gis mer enn et bestemt antall bevillinger til salg eller skjenking.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), endret ved lov 23 mai 2003 nr. 34 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626).

§ 1-7b. Krav til vandel

Bevillingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må ha utvist uklanderlig vandel i forhold til alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål, samt skatte- og avgifts- og regnskapslovgivningen.

Person som eier en vesentlig del av virksomheten eller av et selskap som driver virksomheten, som oppbeholder en vesentlig del av dens avkastning eller som i kraft av sin stilling

som leder har vesentlig innflytelse på den, vil alltid anses å ha vesentlig innflytelse på virksomheten.

I vurderingen av om en person har vesentlig innflytelse på virksomheten, kan det også tas hensyn til personens nærstående innflytelse på virksomheten. Med nærstående menes

- 1) ektefelle eller person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold
- 2) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje, samt søsken
- 3) ektefelle til eller person som bor sammen med person som nevnt i nummer 2 i ekteskapslignende forhold

Ved vurderingen av bevillingshavers og andre personersandel etter første ledd kan det ikke tas hensyn til forhold som er eldre enn 10 år.

Departementet kan gi forskrifter om innholdet i og dokumentasjon av vandelskravene.

Vandelskravene gjelder ikke for bevilling til AS Vinmonopolet, for adgang til å drive engrossalg etter § 1-4c, eller for bevilling etter § 5-3 og kapittel 6.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998). Endret ved lover 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599 - med unntak av tredje ledd), 17 juni 2005 nr. 59 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 601 - gjelder hele paragrafen).

§ 1-7c. Styrer og stedfortreder

For hver bevilling skal det utpekes en styrer med stedfortreder som må godkjennes av bevillingsmyndigheten. Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgs- eller skjenkestedets størrelse. Kravet om styrer og stedfortreder gjelder ikke for bevilling til AS Vinmonopolet og for statlig bevilling etter kapittel 6.

Styrer og stedfortreder må være ansatt på salgs- eller skjenkestedet eller arbeide i virksomheten i kraft av eierstilling. Som styrer kan bare utpekes den som har styringsrett over salg eller skjenking, herunder ansvar for å føre tilsyn med utøvelsen av bevillingen. I styrers fravær påhviler styrers plikter stedfortreder. Bevillingshaver må straks søke om godkjenning av ny styrer dersom styrer slutter.

Styrer og stedfortreder må være over 20 år og ha dokumentert kunnskap om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av den. Dokumentasjonskravet gjelder ikke ved tildeling av bevilling for en enkelt bestemt anledning etter § 1-6 annet ledd og ambulerende bevilling etter § 4-5.

Styrer og stedfortreder må ha utvist uklanderligandel i forhold til alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål.

Ved vurderingen av styrers og stedfortredersandel etter fjerde ledd, kan det ikke tas hensyn til forhold som er eldre enn 10 år.

På anmodning fra bevillingsmyndigheten har styrer og stedfortreder plikt til å legitimere seg.

Departementet kan gi forskrifter om innholdet i og dokumentasjon av vandels- og kvalifikasjonskravene, herunder om betaling for avleggelse av prøve. Departementet kan gi forskrifter om det nærmere innholdet i styrers og stedfortreders plikt til å sikre at bevillingen utøves i henhold til bestemmelser gitt i medhold av denne lov.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998 iflg. res. 19 des 1997 nr. 1315, med unntak av dokumentasjonskravet i tredje ledd, som sattes i kraft 1 juli 1999 iflg. res. 18 feb 1999 nr. 162 - 1 juli 2000 for

styrere og stedfortredere i virksomhet som har eller har søkt om bevilling før 1 juli 1999), endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-7d. Kommunal alkoholpolitisk handlingsplan

Kommunen skal utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Departementet kan gi forskrifter om innholdet av kommunal alkoholpolitisk handlingsplan.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).

§ 1-8. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

Kommunestyret kan i bevillingsperioden inndra en bevilling for resten av bevillingsperioden, eller for en kortere tid dersom vilkårene i § 1-7b ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av denne. Det samme gjelder ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lovgivning når bestemmelsene har sammenheng med denne lovs formål.

Ved vurderingen av om bevillingen bør inndras, og for hvor lenge, kan det blant annet legges vekt på type overtredelse, overtredelsens grovhet, om bevillingshaveren kan klandres for overtredelsen og hva som er gjort for å rette opp forholdet. Det kan også legges vekt på tidligere praktisering av bevillingen.

En bevilling kan også inndras dersom det skjer gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, eller dersom det ved skjenkestedet skjer gjentatt diskriminering av grunner som nevnt i straffeloven § 349a.

En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året. Departementet gir forskrifter om avgrensning og utfylling av inndragningsadgangen etter dette ledd.

Statlige skjenkebevillinger kan når som helst inndras av departementet, selv om vilkårene etter første ledd ikke foreligger.

Endret ved lover 24 juni 1994 nr. 47, 23 juni 1995 nr. 42 (i kraft 1 jan 1996), 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-8a. Politiets stengningsadgang

Politiet kan stenge et sted som driver salg eller skjenking av alkoholholdig drikk uten å ha bevilling.

Politiet kan stenge et salgs- eller skjenkested for inntil to dager når det er nødvendig for å hindre forstyrrelse av offentlig ro og orden, ivareta enkeltpersoners eller allmennhetens sikkerhet eller for å avverge eller stanse lovbrudd.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).

§ 1-9. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

Kontroll med utøvelsen av kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk, salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol og statlig bevilling etter § 5-3 første ledd tilligger kommunen.

Kontroll med utøvelsen av statlig bevilling etter §§ 5-2 og 5-3 annet ledd tilligger departementet.

Bevillingsmyndigheten kan når som helst kreve tilgang til salgs- og skjenkestedets lokaler og regnskaper, herunder kreve å få nødvendige opplysninger om regnskap og drift fra bevillingshaver. Bevillingshaver plikter uten erstatning eller vederlag å utlevere nødvendige vareprøver til bevillingsmyndigheten.

Departementet kan gi forskrifter om kontroll med salg og skjenking og om utøvelsen av kontrollen.

Departementet kan gi forskrifter om internkontroll for å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av denne lov overholdes.

Endret ved lover 11 juni 1993 nr. 105, 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 23 mai 2003 nr. 34 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-10. Overdragelse, død og konkurs

Bevillingen faller bort ved overdragelse av virksomheten. Det samme gjelder ved overdragelse av alle eller en dominerende andel av aksjene eller andelene i et selskap som eier slik virksomhet. Virksomheten kan likevel fortsette på den tidligere bevilling i inntil tre måneder, så fremt bevillingsmyndigheten er underrettet om dette og det søkes om ny bevilling uten ugrunnet opphold, og senest innen 30 dager, etter overdragelsen. Dersom søknad om ny bevilling ikke er endelig avgjort av kommunen innen tre måneder, kan kommunen gi tillatelse til at det drives videre på den tidligere bevilling i inntil ytterligere en måned. Alkoholholdig drikk som inngår i varebeholdningen, kan overdras sammen med virksomheten etter forskrifter gitt av departementet.

Bevillingen faller bort ved bevillingshavers død. Dødsboet kan likevel fortsette virksomheten i henhold til den tidligere bevillingen i tre måneder etter dødsfallet dersom bevillingsmyndigheten underrettes om det, eller innen samme frist overdra alkoholholdig drikk til bevillingshavere etter denne lov.

Bevillingen faller bort ved bevillingshavers konkurs. Konkursboet kan i perioden fram til endelig avslutning av bobehandlingen overdra alkoholholdig drikk som inngår i boet til bevillingshavere etter denne lov.

Panthaver kan etter en konkurs få tillatelse fra departementet til å selge pantsatt alkoholholdig drikk til innehaver av bevilling etter denne lov. Departementet kan gi forskrifter om innholdet i og utøvelsen av tillatelsen.

Endret ved lover 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-11. (Opphevet ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).)

§ 1-12. (Opphevet ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).)

§ 1-13. (Opphevet ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).)

§ 1-14. Opplysninger til statistiske formål mv

Departementet kan gi forskrifter om plikt for bevillingshaver og den som driver engrossalg til å avgi opplysninger til statistiske formål.

Det skal føres et register med opplysninger om innehavere av bevillinger etter denne lov, og over de som kan drive engrossalg. Departementet kan gi forskrifter om føring og bruk av registeret, og om bevillingsmyndighetenes og toll- og avgiftsetatens plikt til å avgi opplysninger til registeret.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-15. Opplysnings- og meldeplikt

Politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene plikter uten hinder av taushetsplikt å gi de opplysninger som er nødvendige for behandlingen av salgs- og skjenkebevillingssaker.

Dersom politiet eller skatte- og avgiftsmyndighetene avdekker forhold som kan antas å ha vesentlig betydning for bevillingsspørsmålet, plikter de av eget tiltak og uten hinder av taushetsplikt, å informere bevillingsmyndigheten om det. Departementet kan gi forskrifter om melde- og opplysningsplikten.

Bestemmelsen gjelder ikke statlige bevillinger etter kapittel 6.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 1-16. *Klage*

Kommunens enkeltvedtak etter § 1-8 og kap. 3, 4 og 7 kan påklages til fylkesmannen.

Fylkesmannen kan prøve om vedtaket er innholdsmessig lovlig, er truffet av rette organ og om det er blitt til på lovlig måte.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).

Kapittel 3. Salg av alkoholholdige drikker.

I. Alminnelige bestemmelser

§ 3-1. *Retten til salg av alkoholholdige drikker*

Salg av alkoholholdig drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent kan bare foretas av AS Vinmonopolet på grunnlag av kommunal bevilling, eller på grunnlag av tillatelse som nevnt i § 3-1a.

Salg av annen alkoholholdig drikk enn nevnt i første ledd kan bare foretas på grunnlag av kommunal bevilling, eller på grunnlag av tillatelse som nevnt i § 3-1a. Det gjelder også der salget skal drives av et selskap som helt eller delvis eies av kommunen. Bevillingen gjelder for et bestemt lokale og en bestemt type virksomhet. Salgsbevilling kan ikke utøves sammen med skjenkebevilling i samme lokale.

Bevilling etter annet ledd kan utvides til å omfatte innførsel av annen alkoholholdig drikk enn nevnt i første ledd, for salg i egen virksomhet. Bevillinger gitt for en bestemt del av året eller for en enkelt bestemt anledning, jf. § 1-6 annet ledd, kan ikke utvides til å omfatte tillatelse til innførsel for salg i egen virksomhet. Bestemmelsene i lovens kapittel 1 og 3 får anvendelse så langt de passer. Bevilling til salg av alkoholholdig drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent til AS Vinmonopolet kan bare gis dersom det også gis bevilling til salg av annen alkoholholdig drikk i kommunen.

AS Vinmonopolet kan ikke inneha bevilling til salg av alkoholholdig drikk som ikke omfattes av selskapets enerett etter første ledd eller tilvirkningsbevilling, og kan ikke drive engrossalg av alkoholholdig drikk.

AS Vinmonopolet skal ikke forskjellsbehandle leverandører og produkter på grunnlag av nasjonalitet eller opprinnelsesland. Departementet kan gi forskrifter om innkjøp, produktutvalg, leveringsbetingelser og prisfastsetting.

Det kan bare selges alkoholholdig drikk som er levert av en som har tilvirknings- eller salgsbevilling eller som kan drive engrossalg, eller som er innført med hjemmel i tredje ledd eller av AS Vinmonopolet med hjemmel i § 2-1 annet ledd.

Endret ved lover 8 jan 1993 nr. 23 (som endret fjerde ledd, skal være femte ledd), 4 des 1992 nr. 132 (i kraft 1 jan 1994), 23 juni 1995 nr. 42 (i kraft 1 jan 1996), 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 22 des 1999 nr. 105 (i kraft 1 jan 2000 iflg. res. 22 des. 1999 nr. 1373), 23 mai 2003 nr. 34 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599), 17 juni 2005 nr. 59 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 601).

§ 3-1a. Salg av alkoholholdig drikk på flyplasser

Avgiftsfritt salg av alkoholholdig drikk kan skje etter tillatelse fra toll- og avgiftsetaten. Tillatelse kan kun gis for salg til reisende på vei til utland fra norske flyplasser eller til reisende som ankommer norske flyplasser fra utland. Tillatelse kan ikke gis for reisende på vei til eller fra Svalbard, Jan Mayen og kontinentalsokkelen.

For slikt salg gjelder § 3-1 sjette ledd tilsvarende.

Tilføyd ved lov 17 juni 2005 nr. 59 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 601).

§ 3-2. Vilkår knyttet til bevillingen

Det kan settes vilkår for bevillingen i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige regler.

Endret ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).

II. Salg av brennevin, vin og øl med alkoholinnhold over 4,75 volumprosent.

Endret ved lov 8 jan 1993 nr. 23 (i kraft 1 mars 1993).

§ 3-3. Fastsettelse av antall salgsbevillinger for AS Vinmonopolet

Departementet kan fastsette høyeste antall salgsbevillinger og fordelingen av disse. Kommunestyret fastsetter det høyeste antall utsalgssteder for AS Vinmonopolet innen kommunen og godkjenner deres beliggenhet. Bestemmelsen i § 1-7a første ledd første punktum gjelder tilsvarende.

Endret ved lover 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 3-4. Tidsinnskrenkninger for salg fra AS Vinmonopolets utsalg

Salg fra AS Vinmonopolets utsalg kan skje fra kl. 08.30 til kl. 18.00. På dagen før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag. Åpningstiden for AS Vinmonopolets utsalg kan likevel ikke være lengre enn fastsatt salgstid for annen alkoholholdig drikk i kommunen.

Åpningstiden for AS Vinmonopolets utsalg fastsettes av departementet. Departementet kan bestemme at salgstiden skal begrenses til ukens 5 første hverdager.

Salg fra AS Vinmonopolets utsalg er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, jul-, nyttårs-, påske- og pinseften og på stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og på folkeavstemning vedtatt ved lov.

Endret ved lover 8 jan 1993 nr. 23, 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 juli 1997), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

III. Salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Endret ved lover 8 jan 1993 nr. 23, 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 3-5. (Opphevet ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).)

§ 3-6. (Opphevet ved lov 8 jan 1993 nr. 23.)

§ 3-7. Tidsinnskrenkninger for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol kan skje fra kl. 08.00 til kl. 18.00. På dager før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte salgssted innskrenke eller utvide tiden for salg i forhold til det som følger av første ledd. Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd er likevel forbudt etter kl. 20.00 på hverdager, og etter kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag. Det kan bestemmes at salg ikke skal finne sted til bestemte tider på dagen eller på bestemte ukedager.

Salg og utlevering av drikk som nevnt i første ledd skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai, og på stemmedagene for stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov.

Endret ved lover 31 mai 1991 nr. 22, 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 3-8. Salgssteder som ikke kan gis bevilling

Departementet kan gi forskrifter om at visse typer salgssteder ikke skal kunne gis bevilling til salg av alkoholholdig drikk.

Endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 3-9. Utøvelse av bevillingen

Bevillingen skal utøves på en slik måte at de vilkår som er nevnt i bevillingsvedtaket, i denne lov og i bestemmelser gitt i medhold av denne, til enhver tid er oppfylt, og for øvrig på en forsvarlig måte.

Departementet kan gi forskrifter som utfyller og presiserer innholdet i plikten til å utøve bevillingen i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

Tilføyd ved lover 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

Kapittel 4. Kommunale skjenkebevillinger.

§ 4-1. Skjenking av alkoholholdige drikker

Det kan ikke gis bevilling til salg og skjenking i samme lokale. Flere skjenkebevillinger til samme lokale kan bare gis til én bevillingshaver, med mindre det i bevillingene fastsettes skjenketider som ikke er overlappende, jf. § 4-4.

Det kan bare skjenkes alkoholholdig drikk som er levert av en som har tilvirknings- eller salgsbevilling eller som kan drive engrossalg, eller som er tilvirket eller innført med hjemmel i § 4-2 tredje ledd.

Endret ved lover 23 juni 1995 nr. 42 (i kraft 1 jan 1996), 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 23 mai 2003 nr. 34 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 4-2. Omfanget av bevillingen.

Bevillingen kan gjelde alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol, alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent eller all alkoholholdig drikk.

Bevillingen kan være alminnelig eller bare gjelde skjenking til deltakere i sluttet selskap.

Bevillingen kan utvides til å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin, eller til innførsel av slik alkoholholdig drikk som bevillingen gjelder, for skjenking i egen virksomhet. Bevillinger gitt for en bestemt del av året eller for en enkelt bestemt anledning, jf. § 1-6 annet ledd, kan ikke utvides til å omfatte tillatelse til innførsel for skjenking i egen virksomhet. Også statlige skjenkebevillinger kan utvides til å omfatte slik innførsel. Bestemmelsene i lovens kapittel 1 og 4 får anvendelse så langt de passer.

Bevillingen gjelder for et bestemt lokale og en bestemt type virksomhet. Bevillingen kan for en enkelt anledning utvides til å gjelde også utenfor skjenkelokalet.

Tilvirkning på grunnlag av kommunal tillatelse knyttet til en skjenkebevilling, kan ikke utøves i samme anlegg som tilvirkning etter lovens kapittel 6.

Endret ved lover 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 23 mai 2003 nr. 34 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 4-3. *Vilkår knyttet til bevillingen*

Det kan settes vilkår for bevillingen i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige regler.

Endret ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998).

§ 4-4. *Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker*

Skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer kan skje fra kl. 13.00 til 24.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk kan skje fra kl. 08.00 til 01.00.

Kommunestyret kan generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested innskrenke eller utvide tiden for skjenking i forhold til det som følger av første ledd.

Fastsatt skjenketid kan utvides for en enkelt anledning.

Skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00.

Tiden for skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer kan ikke fastsettes utover den tid det kan skjenkes annen alkoholholdig drikk.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

På overnattingssteder kan det skjenkes alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent til overnattingsgjester uten hensyn til begrensningene i denne paragraf.

Endret ved lover 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 4-5. *Ambulerende skjenkebevilling.*

Kommunestyret kan gi en eller flere bevillinger som ikke blir knyttet til bestemt person eller skjenkested, og kan tillate at en eller flere av disse bevillinger blir utøvd på et sted eller steder som godkjennes for en enkelt anledning og for skjenking til deltakere i sluttet selskap. En

ambulerende bevilling kan ikke utvides til å omfatte tilvirkning eller innførsel av alkoholholdig drikk for skjenking i egen virksomhet.

Endret ved lover 23 mai 2003 nr. 34 (i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 4-6. Hjemmel for forskrifter om alkoholfrie drikker.

Departementet kan gi forskrifter om skjenkesteders plikt til å føre et rimelig utvalg av alkoholfrie festedrikker og andre alkoholfrie drikker, om deres plikt til å ha slike drikker med i sine vinkart, prislister o.l. og om serveringen av dem.

§ 4-7. Utøvelse av bevillingen

Bevillingen skal utøves på en slik måte at de vilkår som er nevnt i bevillingsvedtaket, i denne lov og i bestemmelser gitt i medhold av denne, til enhver tid er oppfylt, og for øvrig på en forsvarlig måte.

Departementet kan gi forskrifter som utfyller og presiserer innholdet iplikten til å utøve bevillingen i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov.

Tilføyd ved lov 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

Departementet kan gi forskrifter til utfylling av denne paragrafen.

Kapittel 7. Gebyrer, avgifter og anvendelse av AS Vinmonopolets overskudd

Endret ved lover 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 7-1. Bevillingsgebyrene

For bevilling til salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol og til skjenking av alkoholholdig drikk skal det betales et årlig bevillingsgebyr som beregnes i forhold til forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

Departementet gir forskrifter om gebyrsatser og innbetaling av gebyret. For bevilling som gjelder skjenking ved en enkelt bestemt anledning og ambulerende bevilling, kan departementet bestemme en særskilt gebyrsats. Bevillingsmyndigheten fastsetter gebyret.

Gebyret tilfaller kommunen, med unntak av gebyr for bevilling etter §§ 5-2 og 5-3 annet ledd, som tilfaller staten.

Endret ved lover 4 des 1992 nr. 131 (i kraft 1 jan 1993), 8 jan 1993 nr. 23, 23 juni 1995 nr. 42 (i kraft 1 jan 1996), 16 mai 1997 nr. 28 (i kraft 1 jan 1998), 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

§ 7-2. Vinmonopolavgiften.

AS Vinmonopolet betaler hvert år en avgift til statskassen.

Avgiften betales av nettoformuen ved utgangen av siste inntektsår og av nettoinntekten i samme år. Ved ansettelse av formue og inntekt følges reglene i skattelovene¹ og avgiften beregnes etter satsene i den kommunen der selskapets hovedadministrasjon ligger.

Avgiften skal anvendes til forebyggende tiltak innen helse- og sosialsektoren.

Endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

¹ Nå lov 26 mars 1999 nr. 14.

§ 7-3. *Statens andel av AS Vinmonopolets overskudd.* I forbindelse med statsbudsjettet fastsetter Stortinget hvert år en andel av AS Vinmonopolets netto-overskudd som overføres til statskassen.

Endret ved lov 17 des 2004 nr. 86 (i kraft 1 juli 2005 iflg. res. 17 juni 2005 nr. 599).

PERMANENT FOREBYGGENDE TILTAK – LEKSVIK OG MOSVIK SAMORDNING AV LOKALE KRIMINALITETSFOREBYGGENDE TILTAK = SLT

For å forebygge kriminalitet har Leksvik og Mosvik kommuner vedtatt å etablere samarbeid mellom de ulike lokale fagsektorene. Samordningen av de lokale kriminalitetsforebyggende tiltak, som forkortes SLT, ble politisk vedtatt i mars 2007. SLT er en samarbeidsmodell som inkluderer helsetjeneste, sosial- og barnevernstjeneste, skoler og politiet.

SLT har utspring i Danmark fra tidlig på 1970 tallet, som samarbeid mellom skole, sosialtjeneste og politi. I begynnelsen av 1990 ble det startet SLT-prosjekt i 7 norske kommuner. I dag er det over 100 kommuner i Norge som har etablert SLT-modellen som samarbeidsmetode på tvers av ulike faggrupper og etater. Målsettingen er å hindre kriminalitet blant barn og unge i lokalmiljøene.

Det er ulike måter å organisere dette samarbeidet på. Leksvik og Mosvik kommuner har valgt å etablere 3 ulike grupper med hver sine ansvars- og funksjonsområder:

Styringsgruppe – Arbeidsutvalg og Operativ Gruppe.

Styringsgruppen har som hovedoppgave å etablere overordnede rammer for kommunenes forebyggende arbeid blant barn og unge. Gruppen har også ansvar for SLT-samarbeidets målsettinger og evaluering av det arbeidet som gjøres på dette feltet. Styringsgruppen tar opp saker som skal behandles politisk. Styringsgruppen utnevner medlemmer i Arbeidsutvalg og Operativ Gruppe. Medlemmer i Styringsgruppen er rådmenn fra begge kommuner, kommuneoverlege, avdelingssjef Oppvekst og familie, Leksvik kommune, avdelingssjef Pleie og omsorg, Mosvik kommune, Lensmann og SLT-koordinator.

Arbeidsutvalget har ansvar for den praktiske ordningen av SLT-arbeidet. Medlemmene i utvalget har myndighet til å fatte beslutninger og sette inn tiltak innenfor sine gitte ansvarsområder. Arbeidsutvalget har nært samarbeid med Styringsgruppen, ikke minst når det gjelder melding om tiltak som er viktig og nødvendig for å hindre utvikling av kriminalitet i oppvekstmiljøene. Arbeidsutvalgets medlemmer er kommuneoverlege, leder for helsestasjon, leder for sosial- og barnevernstjenesten, representant fra politiet og SLT-koordinator.

Styringsgruppen og Arbeidsutvalget har ansvar for at SLT som samarbeidsmodell integreres i kommunene. I tilfeller der det er nødvendig, er det Styringsgruppen og Arbeidsutvalget som har ansvar for å prioritere tiltak.

Operativ Gruppe har sammen med SLT-koordinator, et spesielt ansvar for at denne samarbeidsmodellen fungerer. Det er denne gruppen som er i direkte kontakt med publikum. Gruppen skal gjennomføre nødvendig forebyggende arbeide i samarbeid med enkeltpersoner eller grupper som har behov for faglig hjelp for å hindre uheldig atferd. I denne gruppen er det medlemmer fra helsesektoren, politietat, skoler, PPT-tjenesten, NAV, sosial- og barnevernstjenesten og SLT-koordinator. SLT skal sikre kvalitet og effektivitet i samarbeid mellom publikum og faggrupper.

Vedlegg 3

PROSJEKTER – FOREBYGGENDE ARBEID

1. PROSJEKT PREMIS

2. PROSJEKT PILOTEN

I tillegg til SLT-samarbeidet, pågår 2 prosjektarbeid som også er rettet mot forebyggende arbeid i oppvekstmiljøene. SLT, prosjekt PREMIS og prosjekt PILOTEN har etablert nært samarbeid både seg i mellom og med ulike tverrfaglige og tverretatlige kompetansefelt.

PROSJEKT PREMIS

Premis har sin bakgrunn i Folkehelseplan for Nord Trøndelag som ble vedtatt i des. 2004 av Fylkestinget. Som en del av planen skisseres det et nytt programområde: Forebygging av alkoholmisbruk blant ungdom.

Visjonen for PREMISprosjektet er:

- Nord Trøndelag skal være et fylke fritt for drikkepress, ungdomsfyll og narkotika.

PREMISprosjektet hovedmål for perioden 2005 – 2008:

- Redusere forekomst av ungdomsfyll
- Heve debutalderen for bruk av alkohol
- Redusere bruk av narkotika

Prosjektet gjennomføres av Midt Norsk Kompetansesenter for rus., g representant derfra er faglig veileder i vår lokale gruppe.

Leksvik/Mosvik og Steinkjer ble de første kommunene i fylket som fikk tilbud om å være med, og vi startet i mars 2006. Etter at prosjektrapporten ble godkjent av programstyret, har kommunene fått prosjektmidler fra fylkeskommunen som bidrag i gjennomføringa.

Prosjektet lokalt er forankret gjennom politiske vedtak i de to kommunestyrene, og det er etablert en prosjektgruppe som et tverrfaglig og tverrsektoriell. Her er representanter fra grunnskolene i kommunene, Leksvik vgs, sosial og barneverntjenesten, helsestasjonene, psykisk helsearbeid og repr. fra ungdomsråd.

Vi har i mai 2006 gjennomført en spørreundersøkelse blant alle elever fom. 7.kl tom. videregående skole. I svarene vi fikk ser vi at vi har en meget lav gj. sn. debutalder for bruk av alkohol, 13,1 år. Likedan ser vi at nesten halvparten av alle ungdommene under 18 år får enten servert alkohol hjemme eller blir medsendt alkohol på fest. Dette er utfordringer som vi baserer det videre arbeidet på.

I spørreundersøkelse Premis foretok blant ungdommene i Leksvik og Mosvik våren 2006, ser en at så mange som 47 % av ungdommene under 18 har fått servert alkohol heime. Av dem som aldri har fått alkohol hjemme, er det kun 2,5 % som har vært full mer enn 10 ganger, mens av dem som har fått alkohol heime, er det 40 % som har vært full mer enn 10 ganger.

27% av ungdommene under 18 år har blitt sendt med alkohol på fest. Blant dem som aldri har blitt sendt med alkohol, er det kun 3 % som har vært full mer enn 10 ganger, mens blant dem som har fått med seg alkohol, er det 47 % som har vært full mer enn 10 ganger.

Det tallene viser i vår undersøkelse, er likt som i andre tilsvarende undersøkelser andre steder i landet.

Disse tallene viser absolutt at det er nødvendig å jobbe med holdninger og kunnskaper i foreldregruppen.

I tillegg fikk vi kjennskap til gjennom spørreundersøkelsen at gj.sn. debutalder er 13,1 år. Dette er svært lavt, også lavere enn landsgjennomsnittet.

Ett av hovedmålene i vårt forebyggende arbeid er å heve debutalderen.

Gjennom Premis har vi blitt presentert for ulike program knyttet opp mot generell forebygging, og vi har valgt et program som heter ” Kjærlighet og grenser ”

Dette er et forholdsvis omfattende tiltak hvor både elever (6./7.klasse)og foreldre ” kurses ”, både hver for seg og i noen fellessamlinger.

Målet med ” Kjærlighet og grenser ” er :

- å gjennomføre et undervisningsprogram for å forebygge bruk av alkohol, tobakk og narkotika.
- styrke familiekompetanse/familiebånd

I løpet av februar mnd. 2007 ble det i samarbeid mellom FAU, Premis og Politet gjennomført temakvelder for ungdomsskoleelevene i kommunene og deres foreldre.

På disse kveldene ble det gitt informasjon fra Premis og Politiet, og det var gruppearbeid hvor temaet var:

” Hvilke utfordringer har vi for å nå målene i Premis?”

” Hvilke tiltak er nødvendige? ”

Nytteverdien av disse kveldene var stor, og en ser det som fornuftig å gjenta disse.

I spørreundersøkelsen svarer 15 % av ungdommene at de har blitt tilbudt hasj, og 7% av dem svarer at de har prøvd dette.

I tillegg har vi kjennskap til at det også er en del ungdommer som er etablert i miljø rundt sterkere narkotiske stoffer, da spes amfetamin og extacy.

Dette er en samfunnsutvikling som nå har kommet til vårt nærmiljø, og som en må ta på alvor. Det er viktig at foreldrene er klar over dette og hvordan de kan oppdage misbruk ved bl.a. endringer i atferd hos barn/ungdom.

Tiltak:

-Tilby opplæring i metode ”Kjærlighet og grenser” til foreldre med elever i 7.klasse

- Videreføring av temakvelder for elever i 9.klasse

-Brosjyrematerielle m/ brev til foreldre/ foresatte til elever i 9.klasse

Brevet bør inneholde:

- oppfordre foreldrene til å:
- kjøre ungdommene til fest og hente de etter festens slutt/eller å møte ungdommene når festbussen ankommer om natta.
- være med festbussen til/fra festen.
- stille seg disponibel som vakt på festene
- ta imot barna når de kommer hjem fra fest, spørre hvordan de har hatt det osv.
- åpne hjemmene sine slik at barna/ungdommene kan ta med kamerater hjem
- være «våkne» når barna/ungdommene sier at de skal overnatte hos en kamerat, gjerne ta en telefon til kameratens foreldre å spørre om det er OK.

I løpet av januar og februar 2007 ble det gjennomført temakvelder på alle grunnskolene i kommunene for ungdomsklassene og deres foreldre/foresatte. Her ble Premis presentert, likedan svarene fra spørreundersøkelsen. Elevene og de voksne jobbet så sammen i grupper med følgende problemstilling:

Målet for Premis og det rusforebyggende arbeidet, er å redusere alkoholbruken og heve debutalderen blant unge i Mosvik/Leksvik.

- Hvilke utfordringer har vi forhold til dette?
- Hva kan/bør gjøres?

Her kom det frem mange gode forslag til ulike tiltak som ønskes i nærmiljøet.

Det skal videre gjennomføres temadag på Leksvik vgs. også. Det er videre planlagt oppstart av to spesifikke program for forebyggende arbeid blant unge. Ett konkret program, ” Flip Over ” som er beregnet for ungdom mellom 13 – 18 i med risiko for problemfylt atferd, og et holdningsskapende program for elever og foreldre/foresatte i 7.kl. som heter ” Kjærlighet og grenser ”

Premis samarbeider med PILOTEN og SLT

PROSJEKT PILOTEN

Leksvik og Mosvik kommuner er gitt status som pilotkommuner og er innvilget økonomiske midler fra Sosial- og helsedirektoratet til gjennomføring av todelt prosjekt:

1. Arbeid med ungdom i risiko

2. Koordinering av tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeidsnettverk.

Oppstart, januar 2007. Foreløpig er det gitt prosjektmidler til et år, medmulighet for forlengelse inntil 3 år. Prosjektet evalueres hvert halvår, første gang, våren 2007.

Sosial- og helsedirektoratet vil besøke pilotkommunene for oppfølging og kontroll.

Prosjektet er organisert i Styringsgruppe og Prosjektgruppe.

Medlemmer i Styringsgruppen er Rådmann i Leksvik kommune, avdelingssjef Pleie- og omsorgsavdelingen, Mosvik kommune, avdelingssjef Familie og oppvekst, Leksvik kommune og prosjektkoordinator i kommunene. Styringsgruppen har utnevnt medlemmer til Prosjektgruppen

Prosjektgruppen har medlemmer fra Elevråd, Mosvik skole, Barne- og ungdomsrådet, Leksvik, skolene i kommunene, helsesektoren, sosial- og barnevernstjenesten, lensmannsetaten og prosjektkoordinator i kommunene.

PILOTprosjektets målsettinger:

1. Etablere samarbeid på tvers av faggrupper og avdelinger. Styrke fagpersonellets kompetanse og kunnskap slik at de kan se faresignal for utvikling av negativ aktivitet i barne- og ungdomsmiljøene. Samarbeidet skal resultere i rask bistand for å hindre/ stoppe negativ aktivitet.
2. Sørge for publikumsinformasjon om rusmiddelbruk og faresignaler dette kan medføre.
4. Bidra til utvikling av positive og trygge oppvekstmiljø, også i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner.
5. Bidra med holdningsskapende arbeid blant barn, unge og foreldre.
6. Etablere møtested for barn og unge i kommunene

Prosjekt PILOTEN har nært samarbeid med SLT-gruppene og prosjekt PREMIS. Resultat av spørreundersøkelse gjennomført av PREMIS blant elever fra og med 7.klasse i grunnskolen, til og med videregående skole, om kultur rundt bruk av alkohol og narkotika, viser at det er behov for tiltak som forebygger bruk/ misbruk av rusmidler i ungdomsgruppene. PILOTEN har også vært invitert til temakvelder PREMIS har arrangert på skolene, ungdomstrinnet, i kommunene. Her har foreldre og elever beskrevet hva de ser som utfordringer i de ulike oppvekstmiljøer, og hvilke tiltak man ønsker iverksatt for å forebygge utvikling av negative miljøer. Resultatet viser at det er ønsket om å få styrket holdningsskapende arbeid slik at ungdom tør å si nei til rus. I tillegg var det klart ønske om fritidsklubber med variert innhold både i Leksvik, Vanvikan og Mosvik. Prosjektet prioriterer nå å ta kontakt med ansvarlige i kommunene for å få etablert kommunale fritidsklubber. Aktivitetene skal være et supplement til de tilbud frivillige lag og organisasjoner driver for barn og unge i lokalmiljøene pr. i dag.